

TAMPERE.
FINLAND

Tampereen kansallisen kaupunkipuiston rajauspäivitys

Palautekooste ja vastineet päivitetyistä
hakemusrajauksesta (Nähtävillä 12.11.-11.12.2024)

Mirjam Larinkari, maisema-asiantuntija,
11.3.2025

Rajauspäivityksen pääkohdat

- Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemusrajasta tarkennettiin vuosien 2021–2024 välillä edenneiden maankäytön hankkeiden osalta loppuvuodesta 2024.
- Suurin muutos oli muutosaluemerkinnän poistaminen ja sen korvaaminen varsinaisella rajalla Eteläpuiston ja Viinikanlahden alueilla.
- Lisäksi rajaa on täsmennetty Kaupin urheilupuiston alueella.
- Rajaukseen on tehty lisäksi pienempiä tarkistuksia ja teknisiä korjauksia Tampereen kaupungin omistamilla alueilla.
- Muilta osin päivitetty hakemusrajaus perustuu Tampereen kansallisen kaupunkipuiston aikaisempaan hakemusrajaukseen (KH 7.12.2020 §514). Kaupunkipuistokokonaisuuteen ei tässä vaiheessa lisätty uusia osa-alueita.

TKKP päivitetty hakemusrajaus

- Kaupunginhallitus päätti Tampereen kansallisen kaupunkipuiston (TKKP) päivitetyn rajausaineiston asettamisesta nähtäville 4.11.2024 (KH § 430).
- Kansallisen kaupunkipuiston päivitetty hakemusrajaus kuulutettiin nähtäville ja se oli tutustuttavissa 12.11.-11.12.2024 välisenä aikana kaupungin verkkosivuilla ja Tampereen kaupungin palvelupisteessä.

Nähtävillä ollut aineisto

- päivitetty rajauskartta
- seloste
 - selosteen liitteenä neljä karttaluonnosta: A. Tampereen kansallisen kaupunkipuiston osa-alueet, B. Kulttuurihistorialliset arvot, C. Luontoarvot sekä D. Viher- ja siniverkosto

Saadut lausunnot ja mielipiteet

- Hakemusrajauksesta annettiin kaksi (2) lausuntoa. Lausunnon antoivat Pirkanmaan maakuntamuseo ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY).
- Pirkanmaan liitto totesi, ettei anna tässä vaiheessa lausuntoa.
- Kirjaamoon toimitettiin yhdeksän (9) mielipidettä, joista kuusi (6) yhdistyksiltä ja kolme (3) yksityishenkilöiltä.
- Mielipiteen jättäneet yhdistykset olivat Eläköön Eteläpuisto ry, Litukan siirtolapuutarhayhdistys ry, Petsamon omakotiyhdistys ry, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry, Tampereen Pyrintö ry ja Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry
- Palautteen määrä oli vähäisempää kuin aiemmissa valmisteluvaiheissa.

Lausunnot ja mielipiteet on koostettu valmistelutyöryhmässä ja niihin on laadittu vastineet aiheittain ja esitelty pormestarin johtoryhmässä 11.3.2025. Lausuntojen ja mielipiteiden johdosta ei tehty muutoksia Tampereen kansallisen kaupunkipuiston päivitettyyn hakemusrajaukseen.

Palaute rajauspäivityksestä 1/2

- Muutos- ja optioalueiden korvaaminen varsinaisella rajauksella nähtiin hyvänä parannuksena aikaisempiin valmisteluvaiheisiin.
- Esitetyillä aluerajausmuutoksilla ei nähdä olevan haitallisia vaikutuksia kulttuuriympäristön näkökulmasta.
- Rajausmuutosta **Eteläpuistoissa** pidetään perusteltuna. Sen nähdään tukevan hyvin kansallisen kaupunkipuiston kriteerien toteutumista ja olevan linjassa alueen maankäytön tavoitteiden kanssa. Eteläpuiston yhteyttä Hämeenpuistoon ja Näsinpuistoon toivottiin korostettavan hakemuksessa sekä hoito- ja käyttösuunnitelmassa.
- **Viinikanlahden** rajausmuutosta pidettiin niin ikään perusteltuna, vaikka alueen toteuttamiseen liittyykin vesiluvan osalta vielä epävarmuutta.
- **Kaupissa** voimassa olevaan asemakaavan perustuva rajausmuutos nähtiin yleisesti ottaen hyvänä. Yhdessä palautteessa toivottiin aiemmassa rajauksessa pitäytymistä Kaupin urheilupuiston kohdalla ja nähtiin urheilupuiston pohjoispuoliset muutokset tarpeettomiksi ja haitallisiksi alueen kehittämiseksi.

Palaute rajauspäivityksestä 2/2

- Osa mielipiteen antajista esittivät toiveen olla mukana Tampereen kansallisen kaupunkipuiston tulevan hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisessa. (*Alueidenkäyttölain perusteella prosessi on vuorovaikutteinen.*)
- Yksi mielipide liittyi autoliikenteen nopeusrajoituksiin kaupunkipuiston alueella lidesranta-kadulla. Palaute on toimitettu eteenpäin liikennejärjestelmän suunnitteluun.
- Niihaman kohdalla rajausta toivottiin tarkasteltavan uudelleen erityisesti Alasjärven pohjoispuolella, jotta luontoarvoiltaan monipuolisia alueita saataisiin lisää kaupunkipuistoon. Yhdessä mielipiteessä esitettiin myös suojelutavoitteen kirjaamista kansallisen kaupunkipuiston hakemukseen.
- Tampereen kansallisen kaupunkipuiston laajentamista esitettiin monille alueille, esim. Petsamoon, Epilänharjulle ja Kalevaan. Lisäsehdotuksia perusteltiin muun muassa Tampereen kansallisen kaupunkipuiston laajuuden ja yhtenäisyyden parantamisella ja viheralueverkoston arvojen turvaamisella.
- Suurin osa toiveista oli yksittäisiä ja jo aikaisemmissa valmisteluvaiheissa pois rajattuja. Poistettavaksi ehdotettiin yhtä kohdetta (1) ja lisättäväksi noin kolmeakymmentä (30). Kohteet ja vastineet on esitetty tarkemmin seuraavassa kartassa ja taulukossa.

Lisättäväksi ja poistetuksi ehdotetut alueet

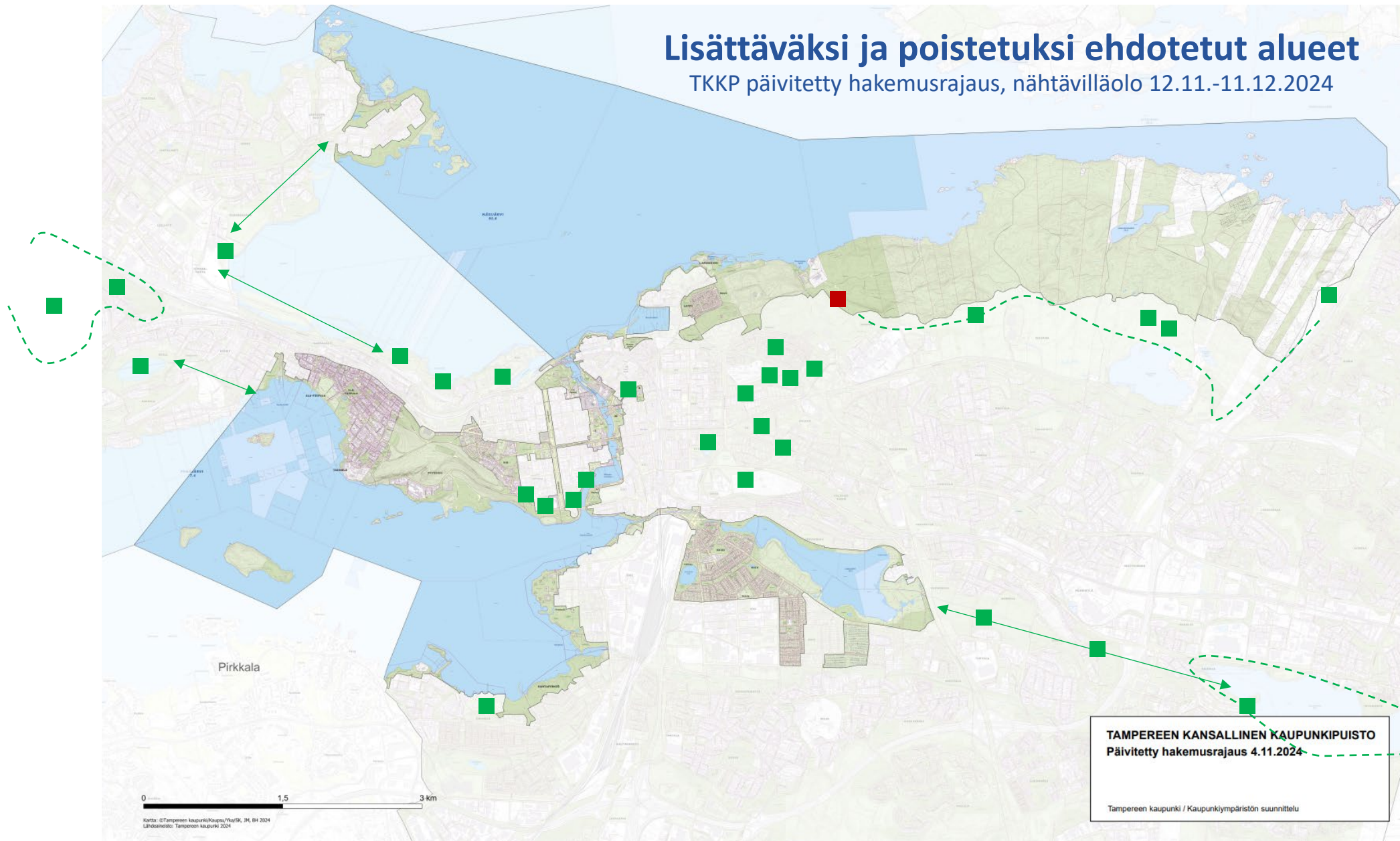
TKKP päivitetty hakemusrajaus, nähtävilläolo 12.11.-11.12.2024

Merkinnät:

■ Poistettavaksi toivottu alue

■ Lisättäväksi toivottu alue

↔ Lisättäväksi toivottu yhteys

Kartta: ©Tampereen kaupunki/Kaupunki/TKK, JM, BH 2024
Lähtökartta: Tampereen kaupunki 2024

0 1,5 3 km

TAMPEREEN KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO
Päivitetty hakemusrajaus 4.11.2024

Tampereen kaupunki / Kaupunkiympäristön suunnittelu

Rajaustoiveet kohteittain 1/6: Keskusta

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Juhannuskylän puutalokorttelit Tuomiokirkon ympäristössä (1)	Halutaan lisätä rajaukseen.	Kaupunkipuiston rajauksessa on painotettu valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY), kuten Tuomiokirkko puistoineen. Juhannuskylä on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, joka täyttää osin KKP:n kriteerit. Juhannuskylässä on käynnissä alueen arvojen suojeluun ja täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaava (8839).	Asemakaavaprosessin ollessa kesken aluetta ei liitetä tässä vaiheessa kansalliseen kaupunkipuistoon. Ei vaikutusta rajaukseen.
Nalkalan kenttä ja Nalkalantorin viheralueet (1)	Halutaan lisätä rajaukseen koskenrannan viheralueiden vahvistamiseksi.	Nalkalan kenttä on nykytilassa urheilu- ja virkistyspalvelualueetta jota ympäröi säilytettävät puurivit. Kenttä on osittain RKY-alueella (Hämeenpuisto). Nalkalantori on asemakaavassa mm. puistoa, jossa on leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	Nalkalan alue on keskustan kehittämissuunnitelmassa osoitettu kehittämiskohteena. Alueen kehittämisen tavoitteet täsmentyvät lähivuosien aikana. Aluetta ei liitetä tässä vaiheessa kansalliseen kaupunkipuistoon. Ei vaikutusta rajaukseen.
Koulukadun kenttä, De Gamlas Hem ja kulkutautisairaalan kortteli (1)	Halutaan lisätä rajaukseen rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin ja kulttuuriseen merkitykseen ja toimintaan perustuen.	Rajauksessa on painotettu RKY-alueita, kuten Pyykinrinne ja Pyykin kenttä. Ehdotetut kohteet ovat maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, jotka täyttävät osin KKP:n kriteerit. De Gamlas Hemin ja kulkutautisairaalan ympäristö on muutoksessa uuden asemakaavan (8883)myötä.	Rajaus perustuu Koulukadun kentän, De Gamlas Hemin ja kulkutautisairaalan osalta aikaisempaan hakemusrajaukseen (KH 7.12.2020 §514). Ei vaikutusta rajaukseen.

Rajaustoiveet kohteittain 2/6: Kaleva

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Kalevan kirkko läheisine viheralueineen (1)	Halutaan lisätä rajaukseen Kalevan puistotien välityksellä.	Kalevan kirkon ympäristö on RKY-alueetta. Kriteerit täyttyvät osittain. Aluetta ei saada liitettyä muuhun kaupunkipuistokokonaisuuteen luontevasti. Eheyden kriteeri ei täyty.	Rajaus perustuu Kalevan ja Kalevankankaan osalta aikaisempaan hakemusrajaukseen (KH 7.12.2020 §514). Kohteiden mukanaoloa on tutkittu valmistelun aikaisemmissa vaiheissa, eikä niiden liittämistä kokonaisuuteen ole nähty mahdolliseksi.
Sorsapuisto, Kalevankangas, sen metsät ja Kalevankankaan hautausmaa (1)	Halutaan lisätä rajaukseen.	Kalevankankaan hautausmaa on RKY-alueetta. Sorsapuisto on maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Kalevanharju on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja siellä on kaupunkipuiston kriteereihin sopivia luonto- ja viheralueita. Aluetta ei saada liitettyä muuhun kaupunkipuistokokonaisuuteen luontevasti mm. junaradan estevaikutuksen takia. Eheyden kriteeri ei täyty.	Vuonna 2024 on tehty rajauspäivityksiä vain alueille, joissa maankäytön kannalta on ollut välttämätöntä päivittää rajausta suhteessa kaupunkipuistoon ja sen arvojen turvaamiseen. Rajaustarkastelua ei ole avattu niillä alueilla, joissa tilanne ei ole muuttunut aikaisemmasta merkittävästi. Ei vaikutusta rajaukseen.

Rajaustoiveet kohteittain 3/6: Petsamo-Litukka, Niihama

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Petsamon asuinalue (1)	Halutaan lisätä rajaukseen tarveselityksen (2017) mukaisesti	Rajauksessa on painotettu valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, kuten Lappi, Viinikka ja Pispala. Petsamo on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, joka täyttää KKP:n kriteerit.	Rajaus perustuu Petsamon, Litukan siirtolapuutarhan, Litukanpuiston ja Saukonpuiston osalta aikaisempaan hakemusrajaukseen (KH 7.12.2020 §514). Kohteiden mukanaoloa on tutkittu valmistelun aikaisemmissa vaiheissa, eikä niiden liittämistä kokonaisuuteen ole nähty mahdolliseksi.
Litukan siirtolapuutarha (2)	Halutaan lisätä rajaukseen tarveselityksen (2017) mukaisesti	Nekalan siirtolapuutarha on Litukan siirtolapuutarhaan verrattuna laajempi ja eheämpi kokonaisuus tukien paremmin kaupunkipuiston kokonaisuutta. Jatkuvuus ja eheys –kriteerit eivät täyty Kekkosentien eteläpuoleisen siirtolapuutarha-alueen osalta.	Vuonna 2024 on tehty rajauspäivityksiä vain alueille, joissa maankäytön kannalta on ollut välttämätöntä päivittää rajausta suhteessa kaupunkipuistoon ja sen arvojen turvaamiseen.
Kekkosentien eteläpuoliset osat Saukonpuisto, Litukanpuisto, siirtolapuutarhan lounaisosa ja rivitalot (2)	Halutaan lisätä rajaukseen.	Kekkosentien estevaikutuksen vuoksi alue ei liity kaupunkipuistokokonaisuuteen luontevasti viheryhteyksin, vaikka kaupunkipuiston kriteerit täyttyvät alueilla osittain.	Rajaustarkastelua ei ole avattu niillä alueilla, joissa tilanne ei ole muuttunut aikaisemmasta merkittävästi. Ei vaikutusta rajaukseen.
Kuokkamaan rajamerkki (1)	Aluetta ehdotetaan laajennettavaksi niin, että kiinteä muinaisjäännös tulisi mukaan rajaukseen Niihaman itäreunassa.	Muinaisjäännös on kaupunkipuistoon soveltuva kohde. Alueelle on suunnitteilla Tasanteen eritasoliittymä, joka toteutuessaan muuttaa aluetta voimakkaasti.	Aluetta ei liitetä kaupunkipuistoon. Ei vaikutusta rajaukseen.

Rajaustoiveet kohteittain 4/6: Kauppi-Niihama

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Kaupin urheilupuisto (1)	Kaupin urheilupuiston pohjoispuoliset muutokset nähdään tarpeettomina ja urheilupuiston kehittämiselle haitallisina. Ehdotetaan alkuperäisen rajauksen (KH 7.12.2020 §514) säilyttämistä tällä alueella.	<p>Kansallisen kaupunkipuiston tavoitteena on säilyttää ja kehittää Kaupissa virkistyksen, liikunnan ja urheilun olosuhteita yhteensovittaen niitä alueen muihin arvoihin ja toimintoihin.</p> <p>Rajauspäivitys Kaupin urheilupuiston alueella perustuu voimassa olevaan asemakaavaan 8767 (KH 14.6.2021), siinä osoitettuihin maankäytön tavoitteisiin ja ympäristön arvoihin.</p> <p>Jatkossakin Kaupin urheilupuiston ja Kauppi-Niihaman virkistyskäytön kehittämistä ohjaavat ensisijaisesti asemakaava ja alueella todetut, olemassa olevat luontoarvot.</p>	<p>Kaupin urheilupuiston kohdalla aikaisempi rajausta perustui asemakaavamuutosalueen rajaan, joka kaavan 8767 valmistuttua ei ole enää relevantti.</p> <p>Tampereen kansallisen kaupunkipuiston rajausta on ollut syytä tarkentaa tällä kohdalla nykyisen kaavan mukaiseksi.</p> <p>Kaupunkipuistohakemuksen Erityiset arvot – kohtaan lisätään maininta Kaupin merkityksestä kilpaurheilun harjoitus- ja kisapaikkana.</p> <p>Ei vaikutusta rajaukseen.</p>
Kauppi-Niihaman metsäalueet ja Alasjärven ympäristö (3)	Alasjärven ja Toritunjärven pohjoispuolisia alueita halutaan lisätä rajaukseen (2). Kauppi-Niihaman metsät ehdotetaan lisättäväksi rajaukseen suojelualoitteen 31.5.2024 esittämässä laajuudessa (1)	<p>Alueella on todettuja luontoarvoja mm. luonnonsuojeluohjelmakohde Lahnakallio, arvokkaita lajihavaintoja ja elinympäristöjä. Alue täyttää kaupunkipuiston kriteerit.</p> <p>Alasjärven itäpuoli on osoitettu vireillä olevassa kantakaupungin yleiskaavassa asemakaavoitettavaksi alueeksi. Matkailu- ja virkistysalueen asemakaava on ohjelmoitu vuosille 2028-2029 Tampereen asemakaavoitusohjelmassa (KH 18.11.2024 § 440)</p>	<p>Vuoden 2019 nähtävilläolon perusteella Niihaman alueella rajausta laajennettiin etelän suuntaan.</p> <p>Vuonna 2024 on tehty rajauspäivityksiä vain alueille, joissa maankäytön kannalta on ollut välttämätöntä päivittää rajausta suhteessa kaupunkipuistoon ja sen arvojen turvaamiseen.</p> <p>Ei vaikutusta rajaukseen.</p>

Rajaustoiveet kohteittain 5/6: Länsi-Tampere

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Näsijärven länsiranta Tammerkoskesta Reuharinniemeen: Särkänniemi, Onkiniemi, Santalahden rantapuisto, Näsijärven rantareitti ja Lielahden kartanoalue (1)	Halutaan lisätä rajaukseen.	Kaupunkipuiston kriteerit täytyvät osittain, alueella mm. soveltuvia luontoarvoja, viheralueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kytkeytyminen kaupunkipuiston muihin alueisiin jää heikoksi. Ei täytä eheyden kriteeriä.	Vuonna 2024 on tehty rajauspäivityksiä vain alueille, joissa maankäytön kannalta on ollut välttämätöntä päivittää rajausta suhteessa kaupunkipuistoon ja sen arvojen turvaamiseen. Kohteiden mukanaoloa on tutkittu valmistelun aikaisemmissa vaiheissa, eikä niiden liittämistä kokonaisuuteen ole nähty mahdolliseksi. Särkänniemi-Hiedanranta-Lentävänniemi-välillä yhtenäisen viherrakenteen osoittaminen ei ole mahdollista maankäytön suunnittelun ja kehittämisen ollessa kesken. Rajaustarkastelua ei ole avattu niillä alueilla, joissa tilanne ei ole muuttunut aikaisemmasta merkittävästi. Ei vaikutusta rajaukseen.
Epilänharju, Tohloppijärven ympäristö ja Vaakkolammi (1)	Halutaan lisätä rajaukseen. Epilänharjun perusteena täydentää Pynnikin- ja Pispalanharjujen jatkumoa.	Kaupunkipuiston kriteerit täytyvät osittain, alueella mm. soveltuvia luontoarvoja, laajoja viheralueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kytkeytyminen kaupunkipuiston muihin alueisiin jää heikoksi. Ei täytä eheyden kriteeriä.	

Rajaustoiveet kohteittain 6/6: Härmälä, Kaukajärvi

Lisättäväksi edotettu kohde (palautteen määrä)	Palaute	Kaupunkipuiston kriteerit ja tavoitteet	Perustelut ja vaikutukset rajaukseen
Härmälän leirintäalue (1)	Halutaan lisätä rajaukseen viheryhteyden varmistamiseksi Härmälänrantaan.	Härmälänranta ja Härmälänsaari yhdistyvät muuhun kaupunkipuistoon vesitse. Alueen kehittäminen on Tampereen asemakaavoitusohjelmassa 2025-2029 (KH 18.11.2024) aikataulutettu vuodelle 2026. Kaavamuuotos 8809 on käynnistynyt kesällä 2024. Kaavan tavoitteena on tiivistää leirintäalueen toimintoja, lisätä alueelle asumista sekä kaavoittaa ranta yleiseksi virkistysalueeksi.	Asemakaavaprosessin ollessa keskeneräinen aluetta ei liitetä kaupunkipuistoon tässä vaiheessa. Ei vaikutusta rajaukseen.
Kaukajärven rannat ja metsät (1)	Halutaan lisätä rajaukseen Aakkulan, Vilusenharjun, Messukylän ja Vihiojan kautta.	Kaupunkipuiston kriteerit täytyvät osittain, kokonaisuudessa mm. soveltuvia luontoarvoja, viheralueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kytkeytyminen kaupunkipuiston muihin alueisiin jää heikoksi. Ei täytä eheyden kriteeriä.	Vuonna 2024 on tehty rajauspäivityksiä vain alueille, joissa maankäytön kannalta on ollut välttämätöntä päivittää rajausta suhteessa kaupunkipuistoon ja sen arvojen turvaamiseen. Ehdotettujen kohteiden mukanaoloa on tutkittu valmistelun aikaisemmissa vaiheissa, eikä niiden liittämistä kokonaisuuteen ole nähty mahdolliseksi. Ei vaikutusta rajaukseen.

Lopuksi

- Tampereen kansallisen kaupunkipuiston päivitetystä hakemusrajauksesta annettiin 2 lausuntoa ja 9 mielipidettä, joista 3 yksityishenkilöiltä.
- Rajauspäivitykset nähtiin hyvinä, lukuun ottamatta yhtä mielipidettä Kaupin urheilupuiston rajan päivittämisestä.
- Kaupunkipuiston laajentamista toivottiin lisäksi noin 30 kohteeseen.
- Palautteen perusteella ei tehdä muutoksia päivitettyyn hakemusrajaukseen.

Kuva: Tampereen kaupunki / Laura Happonen